

**МОТУЗКОВИЙ КУРС ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ ТА
НАЛАГОДЖЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВИКЛАДАЧАМИ І
СТУДЕНТАМИ – ПЕРШОКУРСНИКАМИ
(НА ПРИКЛАДІ СПІВПРАЦІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ТА
КОЛЕКТИВУ КАФЕДРИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ)**

ШУПТА І.М.

доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування

Полтавська державна аграрна академія

ПЛАКІЄНКО І. Л.

доцент, кандидат хімічних наук, доцент, кафедри загальної та біологічної хімії

Полтавська державна аграрна академія

Будь-який керівник прагне створити потужну команду однодумців. Саме через відсутність подібної команди людей, здатних реалізувати будь-які проекти будь-якої складності управлінські ідеї залишаються в більшості випадків нереалізованими. Особливо складно створити команду серед колективу академічної спільноти, до складу якої входять як студенти, так і викладачі, результат праці яких полягає в налагодженні взаємодії. Тобто, така взаємодія, по суті, створює певний синергетичний ефект, який виникає завдяки взаємодоповнюючим якостям її членів і проявляється в тому, що зусилля команди значно перевищують суму зусиль окремих її членів.

Будь-яка діяльність відбувається за певних умов, у певний час і в певному середовищі. Освітній простір вищого навчального закладу є важливою соціально-культурною характеристикою, його розвиток

відбувається паралельно з розвитком тих, хто в ньому знаходиться, тобто студентів і викладачів. Статус студента вводить молоду людину в нову систему відносин, що вимагає від неї систематичного напруження, пов'язаного з самовизначенням, самоконтролем, самодисципліною та самоорганізацією. Колишній учень досить складно адаптується до вузівської системи взаємостосунків, нової системи навчання. Приєднуємося до думки Бочарнікової Я. В., яка вважає, що успішну адаптацію студентів можна розглядати як їх включеність :

- в нове соціальне середовище,
- в новий навчально-пізнавальний процес,
- в нову систему стосунків [1].

На нашу думку, вузівський простір повинен сприяти особистісній, соціально-психологічній адаптації студента. Серед завдань, які виконує психологічна служба Полтавської державної аграрної академії, є проведення психолого-педагогічної діагностики готовності студентів до навчання та сприяння їх адаптації до нових умов навчально-виховного процесу, допомога при оволодінні майбутньою професією згідно з рівнем психічного розвитку, проведення різноманітних тренінгів, які полегшують процес адаптації студентів. Так, одним із тренінгів, що добре зарекомендував себе в процесі адаптації та налагодження взаємодії між викладачами випускових кафедр і студентами є «Мотузковий курс» (надалі МК).

Тренінг командної взаємодії є на сьогодні настільки популярною програмою створення та розвитку потужних команд, що в Україні навіть було створена Асоціація професіоналів «Мотузкового курсу», яка займається підвищенням якості проведення подібних тренінгів, описом стандартів і правил тренінгу.

Сам тренінг був розроблений у Великобританії в середині 70-х років минулого століття. Курс виявився на стільки ефективним, що його взяли

на озброєння «акули бізнесу» в США [2, с. 25]. Це приклад активного тренінгу, тривалість якого може сягати від от одного до чотирьох днів, спрямований на покращення навичок командної взаємодії, командотворення.

Для проведення МК може підійти спеціально обладнана площадка в лісі чи парковій зоні (у нашому випадку він проводився в спортивному залі, що теж допускається). Цінним надбанням подібного тренінгу є те, що він допомагає майбутнім фахівцям, набути й закріпити важливі управлінські вміння : чути один одного, говорити по суті, орієнтуватися не лише на результат, але й на тривалий процес його досягнення, котрі є необхідними в подальшій професійній діяльності при наданні адміністративних послуг у публічній сфері. Цінність результатів мотузкового тренінгу визначалася не лише кількістю вправ, проте й кількістю та важливістю зроблених відкриттів та отриманих уроків, серед яких : командне прийняття рішень, згуртованість, формування довіри, відповідальності, внесок у спільну та особисту перемогу, накопичення позитивних емоцій.

У даному тренінгу приймали участь як студенти, так і викладачі, вік і статус яких не мали значення. Немали значення й спортивна підготовка, ступінь участі у вправах МК кожен із учасників визначав самостійно, узгоджуючи це зі своєю командою. Під час тренінгу для учасників час для виконання вправи є необмеженим, що надавало особливих можливостей для самореалізації кожного з учасників. Команда прагнула досягти мети, при цьому обговорюючи різні варіанти рішень, вибираючи оптимальний. Кожен із етапів закінчувався детальним аналізом, який проводив інструктор, в ролі якого виступав працівник психологічної служби.

«Мотузковий курс» дав можливість застосувати широкий спектр різноманітних командних вправ і завдань, кожне з яких можна було виконати лише спільно з командою. Кожне із завдань вимагало командної

взаємодії викладачів і студентів – інтелектуальної, фізичної, психологічної, чи різномантності їх поєднання. Слід звернути увагу на те, що кожна командна вправа була призначена для відпрацювання одного чи декількох елементів командної взаємодії – наприклад рольового розподілу, ситуаційного лідерства, розвитку довіри між учасниками, розкриття незнайомих і нових рис в учасників, творчого мислення та командної ефективності. Основним результатом МК було отримання навичок створення команди та ефективної роботи в ній.

Яке зазначали самі учасники, тренінг допоміг набути й закріпити важливі управлінські вміння: чути один одного, говорити по суті, орієнтуватися не лише на результат, але й на тривалий процес його досягнення.

Таким чином, цінність результатів мотузкового тренінгу визначалася не лише кількістю вправ, проте й кількістю та важливістю зроблених відкриттів та отриманих уроків, серед яких: командне прийняття рішень, згуртованість, формування довіри, відповідальності, внесок у спільну та особисту перемогу, накопичення позитивних емоцій. Крім того, саме тренінг допоміг у такий незвичний спосіб познайомитися викладачам випускової кафедри з першокурсниками зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування», сприяло їх особистісній, соціально-психологічній адаптації.

Використана література

1. Бочарникова Я. В. Психолого-педагогическое сопровождение студентов первого курса / Я. В. Бочарникова // Первое сентября. – №1.– 2010.

2. Веревоный Курс: от простого к сложному. Эффективные инструменты работы с персоналом / Савинов Д. В., Фоменко Т. С., Иванов С. В., Щур К. Ю., Кривенко А. В., Стеценко А. А. – К. : Факт, 2007. (серия «Классика командных решений»). –176 с.